

นกอินทรีเลี้ยงลูก

วิศิษฐ์ อิศรกุล

កង្វះគំនិតមតិកម្ម

របស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

ស្រុកស្រែចម្រើន ខេត្តកោះកុង ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧

លេខ ១២៧ អនក្រ.ស្រ.ក.ក. ប្រចាំឆ្នាំ ២០០៧

ស្រុកស្រែចម្រើន ខេត្តកោះកុង ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧

លេខ ១២៧ អនក្រ.ស្រ.ក.ក. ប្រចាំឆ្នាំ ២០០៧

លេខ ១២៧ អនក្រ.ស្រ.ក.ក. ប្រចាំឆ្នាំ ២០០៧

ស្រុកស្រែចម្រើន ខេត្តកោះកុង ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧

លេខ ១២៧ អនក្រ.ស្រ.ក.ក. ប្រចាំឆ្នាំ ២០០៧

លេខ ១២៧ អនក្រ.ស្រ.ក.ក. ប្រចាំឆ្នាំ ២០០៧

ប្រកាសលើកទី ១២៧ អនក្រ.ស្រ.ក.ក. ប្រចាំឆ្នាំ ២០០៧

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាស្ថាន

นกอินทรีเลี้ยงลูก

โดย รัญจวน อินทรกำแหง

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ : ๙๗๔-๘๓๔๔-๙๙-๑

ลิขสิทธิ์เป็นของ กองทุนธรรมสวัสดิ์

๑๒๒ ซอยวิภาวดีรังสิต ๔ ถนนวิภาวดีรังสิต ดินแดง

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

www.runjuan.com

ผู้ประสงค์จะขอรับหนังสือหรือจะจัดพิมพ์เป็นธรรมทาน

กรุณาติดต่อที่

email : info@runjuan.com

หรือ โทรสาร ๐๒-๘๖๓-๙๘๗๑

พิมพ์ครั้งที่ ๕ : พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

ดำเนินการพิมพ์

บริษัท คิว พรินท์ แมเนจเมนท์ จำกัด

โทรศัพท์ ๐-๒๘๐๐-๒๒๙๒ โทรสาร ๐-๒๘๐๐-๓๖๔๙

นกอินทรีเลี้ยงลูก

อุบาสิกา คุณธัญจวน อินทรกำแหง

บรรยาย ณ ธรรมศาสตร์ธรรมมาตา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓

อุโฆษาท

การจัดพิมพ์หนังสือธรรม: เล่มเล็ก/เล่มธรรม-

พิมพ์เล่มแรก ของ กองพุทธธรรมวิธีดี ดือเวียง "หอ
อิทธิพลยิ่ง" ซึ่งพิมพ์ธรรมบรรณานุกรมนี้แก่ที่ประชุม
กรรมกร "โครงการสัปดาห์อบรมหาเพื่อความมี
ชีวิตพระนิมิตที่สมถะของธรรม" ณ ธรรมมา-
ธรรมธรรมมาศ สหวิทยภาพลาภาน เมื่อ พ.ศ.

2543.

คุณอุทัยวรรณ ตีพิมพ์สภาก ๕๕ ให้รับ
กรรมกรในโครงการนี้ครั้งแรก ได้มีที่ใจดีที่
ทอดตามบรรณานุกรม: ตั้งใจ เวียงเวียง ตามจดหมาย
ผลกรจัดพิมพ์มีรูปเล่ม และได้จัดทำเรื่องอื่น
ออกมาอีกเล่มละละ ๗ ร่วมกับเพื่อนอีกธรรมที่มีธรรม
สหายร่วมกัน ด้วยความเห็นชอบสหายสหาย ของ

คุณพรจันทร์ จันทิมาล มร.ชกของทุกชนมสวัสดิ์
รวม: ที่เลือกมาเรื่อยเรื่อยจักพิมพ์นี้ มาจากธรรม-
มรรตลโหโศกต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากเป็นกรรมมรรตล
โหกรรมมรรตลที่ สวม ปุณพลาจาก โหวาระต่าง ๆ กัณ.

กลุณทุกชนมสวัสดิ์ มีจุดมุ่งหมาย
ที่สาคัดลิตอ การแปลแปลธรรมเพื่อแม่แม่รวม:
แก้เพื่อมนุษย เพื่อการร่วมมือกัน สวรรค์
และจรรปิล สนิทสิม ๑๕ นี้ กิดโหชีวิต ทั้ง
โหส่วนงาน ดารมดริว และ สัตตม จันฐลัก
มีติอิดล และอหุไมททแม่อย่างอื่น ต่อ คุณ-
อุทัยวงษและ: เพื่อหุ ที่มีจิตตริททา ดิตริเริ่ม
ตำเนินการโหเรื่องนี้ และ: โภยเคณะ= ต่อ คุณ
พรจันทร์ จันทิมาล มร.ชกกรรมมการ ดลลิต
ทั้ง กรรมมการกลุณทุกชนมสวัสดิ์ ทุกท่าน ที่ได้

ทั้ง โดยทรงพระจิตทุกพระองค์ร่วมมุน และ ด้วย
การส่งเสริมอันกำลังใจบำรุงไว้ให้การทำงาน
อันเข้มแข็งและ มีผลดียิ่งขึ้น

ขอเดชะ อานิสสงฆ์ จงเมตตาช่วย
อันบุญท่านได้ มี: สมเฝ้า ความอ่อนแอ เมื่อก
มา และ ความสุขสวัสดิ์ ตลอดทั้ง ท่าน
ผู้ว่าทุกท่าน ที่ได้เมตตาใจริบแสงสว่างแห่ง
พระธรรม ด้วยความดีพระธรรม และ ด้วย
ความเคารพในพระธรรม

ขอได้ พลาหุภพแห่งพระมารมีของ
พระธรรมอันเมตตาโลกนี้ จงได้คุ้มครองโลก
อันเอื้ออาบอยู่ด้วยพระธรรม และ คุ้มครองรักษา
อันผู้ประพฤติธรรม ได้มีชีวิตที่สมบูรณ์อุดม
ด้วยความร่มเย็นและ เมตตาสุขสงบ จงทุกมีอเทวน

วิจิตร อิศานนท์
๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๕

คำนำ

ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๔๒ ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓
คณะของเราได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมตน
เพื่อควมามีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงาม ณ ธรรมมาศรม
ธรรมมาตา สวนโมกขพลาราม ได้รับความรู้ ความเข้าใจ
ในหลักธรรมเพื่อการดับทุกข์ ได้ฝึกฝนอานาปานสติ
ภาวนา ทั้งในชั่วโมงปฏิบัติและในการทำงาน ประสบการณ์
ที่ได้รับมีคุณค่าแก่ชีวิต ทำให้จิตใจของเรามีความอดทน
เข้มแข็ง กล้าหาญ และมั่นคงในพระธรรมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ก็ด้วย
ความปรารถนาดี อุตสาหะ และเสียสละของคณะวิทยากร
โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ อุบาสิกาคุณัญญจน อินทรกำแหง
ผู้เป็นทั้งแม่และครูอันประเสริฐ

ธรรมบรรยายทุกเรื่องของท่านสมบูรณ์ด้วยสาระ
และอรรถรส ที่ประทับใจและกล่าวขวัญถึงกันมากที่สุด
คือเรื่อง **นกอินทรีเลี้ยงลูก** ซึ่งบรรยายในช่วงสุดท้าย
ของการอบรม เราได้ประจักษ์ในความรัก ความเมตตา
และซาบซึ้งในเหตุผลที่ท่านจำเป็นต้องฝึกปรือ เคี้ยวกรำ
เราอย่างหนักตลอดระยะเวลา ๓ เดือน ถึงวันนี้เราทุกคน

ปลาบปลื้มใจที่ได้เป็นศิษย์ของท่าน และภาคภูมิใจที่ได้เกิด
เป็นลูกนกอินทรี

ในวาระครบรอบ ๘๐ ปีอายุกาลของท่าน จึงได้ดำริ
ให้จัดพิมพ์ธรรมบรรยายเรื่องนี้ขึ้นเผยแพร่เป็นอาจารย์บูชา
และเพื่อย้ำเตือนแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนซึ่งพวกเรา
จะต้องรักษาไว้.

คณะผู้เข้าฝึกอบรมตน
เพื่อความมีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงาม
รุ่นที่ ๑
กันยายน ๒๕๔๓

คำปรารภ

ธรรมะคือชีวิต นี่คือความรู้สึกที่ประจักษ์ชัด
อยู่ในใจ เพราะในชีวิตที่ผ่านมาได้เคยเผชิญกับความ
สหัสสากรรจ์ของชีวิตที่ปราศจากธรรมะมาแล้วไม่น้อยกว่า
ครึ่งชีวิต

เมื่อได้ประจักษ์ในความสงบว่างของชีวิตที่
กลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมะ จึงบังเกิดความ
ปรารถนาอย่างจริงใจที่จะแบ่งปันธรรมะที่ได้สัมผัส
และเรียนรู้แล้วนั้นแต่เพื่อนมนุษย์ทั้งใกล้และไกลอย่าง
ถ้วนหน้า เพื่อความมีชีวิตที่ร่วมเย็นเป็นสุขเสมอกัน

ธรรมะมิได้อยู่ไกลเกินเอื้อม ธรรมะมิได้อยู่ที่วัด ธรรมะ
มิได้อยู่ในหนังสือตำรา ธรรมะมิได้อยู่กับครูบาอาจารย์
แท้จริงแล้วธรรมะอยู่รอบตัวมนุษย์ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ
อยู่ในตัวมนุษย์นั่นเอง เพียงแต่ขอให้สละเวลาสักวันละนิด
ลองซุกซุ่มเข้าไปในส่วนลึกของใจ ลองติดตามความคิด
ความรู้สึกที่ปรากฏแวบอยู่ในจิต

ลองทบทวนชีวิตที่ผ่านมา ก็จะสามารถสัมผัสกับ
สิ่งที่เรียกว่า “ธรรมะ” ได้อย่างไม่ยากเลย

เมื่อใดที่บังเกิดความรู้สึกมี “ธรรมะ” เป็นเพื่อน มี
“ธรรมะ” เป็นชีวิต เมื่อนั้นความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง อาจหาญ
เป็นสุขสงบย่อมบังเกิดขึ้นอย่างเป็นประจักษ์พยานใน
ตนเอง

นี่เป็นเสมือนรางวัลอันยิ่งใหญ่แก่ชีวิตที่ได้เกิดมา
เป็นมนุษย์ เป็นรางวัลที่มนุษย์ทุกคนมีสิทธิ์ได้รับอย่าง
เท่าเทียมกัน

ขอให้รางวัลอันน่าพึงปรารถนานี้ จงได้บังเกิดมี
แต่ทุกท่าน

ด้วยความปรารถนาดี

วิจิตร อโศก

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๗

การฝึกอบรมตน

เพื่อความมีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงามนั้น
มีจุดมุ่งหมายที่จะให้มีความรอดปลอดภัยภายใน
อันเป็นความรอดปลอดภัยสูงสุดแก่ชีวิต

วันนี้จะพูดกันถึงเรื่องนกอินทรีเลี้ยงลูก จะว่าเป็นนิทานหรือเป็นเรื่องธรรมะก็ลองฟังดูก็แล้วกัน ในเรื่องของนกอินทรีเลี้ยงลูกนี้ จะได้เปรียบเทียบกับเรื่องของวิธีการฝึกอบรมตนเพื่อควมมีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงาม ซึ่งก็ได้มีการฝึกอบรมมาเป็นระยะเวลาานพอสมควร เชื่อว่าคงจะได้มีความเข้าใจ ชึมซาบ แล้วก็ซาบซึ้งในความหมายของการมีชีวิตพรหมจรรย์อยู่แล้ว แต่ก็อยากจะขอทบทวนอีกสักหน่อยก่อนที่จะได้จากไปเพื่อไปใช้ชีวิตพรหมจรรย์อยู่ที่บ้าน ว่าเราจะไปฝึกอบรมตนและประพฤติปฏิบัติอย่างไร และก็เพื่อเป็นกำลังใจให้เกิดการกระตุ้นเตือนมิให้หยุดยั้งในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้มีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงามยิ่งขึ้น

ขอทบทวนสักนิดหนึ่งว่า ลักษณะของชีวิตพรหมจรรย์นั้นเป็นชีวิตเดี่ยว โปรดย่ำลึ่มข้อนี้ เป็นชีวิตเดี่ยว เป็นชีวิตอิสระ อยู่เหนือความข้องเกี่ยวผูกพันทั้งปวง ไม่ใช่ชีวิตของการคลุกคลีหรือคลุกเคล้าอยู่กับหมู่พวก แต่เป็นชีวิตเดี่ยว อิสระ อยู่เหนือความข้องเกี่ยวผูกพันทั้งปวง เมื่อตอนต้นสักครู่นี้เอง ก็บอกว่าจะไปใช้ชีวิตพรหมจรรย์เมื่อกลับไปบ้านแล้วจะใช้อย่างไร ตอนนีมาบอกว่า เป็นชีวิตเดี่ยว อิสระ อยู่เหนือความข้องเกี่ยว หมายความว่า

ว่าอย่างไร ก็คงพอทราบหรือกว่า ข้างนอกนั้นก็คงยังจะต้องเกี่ยวอยู่ ถ้าหากว่ายังเป็นผู้ที่ต้องอยู่บ้าน ต้องทำงาน หรือต้องการเกี่ยวข้องกับทางสังคมบ้าง ก็คงจะต้องมีการข้องเกี่ยวอยู่ แต่สิ่งที่จะต้องเด็ดขาด แล้วก็อิสระอยู่เป็นนิจก็คือ จะต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่ตรงใจนั่นเอง **ใจ คือใจที่อยู่ภายในนั้นให้เป็นใจที่เด็ดขาด ไม่เกี่ยวเกาะ เป็นใจที่เป็นอิสระ จะทำการสิ่งใดภายนอก จะพูดจะเกี่ยวข้องกับทางภายนอก แต่ในทางภายในนั้นให้มีความรู้สึกมั่นคงหนักแน่น พร้อมอยู่ด้วย สติ สมาธิ และปัญญา ปัญญานั้นก็ปัญญาที่ประจักษ์แจ้งในธรรม สามารถเห็นทุกสิ่งตามที่เป็นจริงได้ไปตามลำดับ แม้จะยังไม่ถึงที่สุด แต่ให้เป็นหลักอยู่ในใจอยู่เสมอ** ถ้ามีสิ่งนี้เป็นหลักอยู่ในใจตลอดเวลาแล้วก็จะสามารถมีชีวิตเด็ดขาด มีชีวิตอิสระได้แม้จะอยู่ในท่ามกลางครอบครัวหรือว่าญาติมิตร หรือในการงาน หรือในสังคม แต่ก็แน่ละที่มันจะต้องยากกว่า จะต้องขบเคี้ยวควบคุมใจอย่างเข้มข้นมันถึงจะทำได้ ถ้าปล่อยปละละเลยหรือว่าชะล่าใจ ยอมตามใจเสียหน่อยเดียวเท่านั้น จะเด็ดขาดไม่ได้ จะอิสระไม่ได้

นอกจากนี้ลักษณะของชีวิตพรหมจรรย์ จะต้องเป็นชีวิตที่**จิต จิตจากรสทั้งปวง** ไม่ได้หมายความว่า การประพฤติพรหมจรรย์เป็นชีวิตที่**จิตซัด** ไม่ใช่อย่างนั้น

เป็นชีวิตที่มีรสอย่างยิ่ง การประพฤติพรหมจรรย์เป็นชีวิต
ที่มีรสอย่างยิ่ง เป็นรสนที่เย็นสนิทอย่างเอมโอชไม่สามารถจะ
พรรณนาได้ แต่ในทางข้างนอกนั้นจะมีชีวิตพรหมจรรย์ได้
ก็ต้องฝึกให้มีชีวิตที่จิตจากรสทั้งปวง รสอะไรบ้าง ก็รส
ของกามคุณ ๕ รสของการติดในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส
จิตจากรสของกาม กามารมณ์ที่เคยหลงเคยเห็นว่านำความ
ชื่นบานนำความสุขมาสู่ชีวิต จิตจากสิ่งยั่วยุทั้งปวง จิตจาก
ตัณหา จิตจากอุปาทาน เพราะจิตนั้นอวิชชาเข้าครอบงำ
ไม่ได้เสียแล้ว เพราะฉะนั้นชีวิตพรหมจรรย์จึงต้องเป็นชีวิต
ที่จิต ถ้าหากว่าผู้ใดมีความรู้สึกไว้ในขณะใดชีวิตชกจะ
ออกรสแล้วนะ ที่ว่าออกรสนะมันเป็นรสข้างนอก คือ ติด
รสข้างนอก รสของรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส รสของกาม
กามารมณ์ต้องรีบเร่งรัดชำระจิตใจใหม่ทันที ด้วยสติสัมปชัญญะ
ด้วยปัญญาอย่างพร้อมมูล นั่นก็คือต้องปฏิบัติตามรูปแบบ
ของอานาปานสติภาวนาให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ลักษณะของชีวิตพรหมจรรย์จะต้องเป็น
ชีวิตของความไม่มี คือ ไม่มีอย่างแท้จริง ไม่ใช่ไม่มี
อย่างหลอกๆ ไม่มีจริง ๆ คือ ไม่มีทรัพย์สินสมบัติ ไม่มีสิ่งของ
ไม่มีอะไรๆ ที่เป็นของเรา ไม่มีจริง ๆ ถึงแม้ว่าจะมีอยู่โดย
สมมุติ แต่ภายในนั้นไม่ยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นสิ่งของของตน

เพราะไม่มีตนที่จะยึด คือฝึกการไม่มีตนที่จะยึด อย่างนี้จึงเรียกว่าเป็นชีวิตของความไม่มีที่แท้จริง ไม่ใช่ไม่มีแต่เพียงหลอกๆ

นอกจากนั้นลักษณะของชีวิตพรหมจรรย์จะต้องเป็นชีวิตที่อยู่เหนือโลกสมมุติอย่างสิ้นเชิง สิ่งใดที่สมมุติกันว่าดีว่าชั่ว ว่าได้ว่าเสีย ว่ากำไรว่าขาดทุน ว่าสะอาดว่าสกปรกคือเป็นสิ่งคู่ ก็อยู่เหนือโลกสมมุติอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คืออยู่เหนือการติดในสิ่งคู่ เพราะว่สิ่งคู่ นั้นคือสิ่งสมมุติ รู้จักสมมุติสัจจะ รู้จักปรมาตสัจจะอย่างชัดเจน ไม่หลงติดในสิ่งที่เป็นสมมุติสัจจะโดยประการทั้งปวง เรารู้แล้วว่ามันไม่มี มันเป็นเพียงมายาที่เกิดขึ้นตามสมมุติจึงไม่เอาจริงเอาจัง ไม่ไปยึดมันถือมันในมัน ทั้งนี้ก็เพราะว่าเป็นชีวิตที่ได้เข้าถึง และประจักษ์แจ้งในสัจธรรมที่พระพุทธองค์ได้ทรงสอนและอบรม

สัจธรรมคืออะไร ก็โปรดทบทวน เราได้พูดกันแล้วหลายครั้ง สัจธรรมก็คือสภาวะอันเป็นธรรมชาติของธรรมชาติ ซึ่งหมายถึงความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย นั่นเอง ไม่ว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้น จะเป็นความแก่ หรือเป็นความเจ็บ หรือเป็นความตาย มันก็เป็นไปตามเหตุตามปัจจัยของ

แต่ละชีวิต อันเป็นธรรมดาธรรมชาติอย่างนั้นเอง เพราะฉะนั้น ก็จำจะต้องศึกษาจนประจักษ์แจ้ง จึงจะไม่ยึดมั่นถือมั่น ในความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายแต่ประการใด ว่าเป็นตนหรือของตน นี้จึงจะเป็นชีวิตที่อยู่เหนือโลกสมมุติ โดยสิ้นเชิง

นอกจากนี้สังขารมนั้นก็หมายถึงกฎของธรรมชาติ ที่จะต้องเป็นอยู่อย่างนั้น ตั้งอยู่อย่างนั้นตามธรรมชาติของ ธรรมชาติก็คือกฎไตรลักษณ์ กฎอิทัปปัจจยตา กฎแห่ง อริยสัจ ๔ และปฏิจจสมุปบาท

โปรดทบทวนให้คล่องแคล่ว ชำนิชำนาญ จนกระทั่ง ซึมซาบได้อย่างลึกซึ้ง แล้วก็จะถึงซึ่งความประจักษ์แจ้ง ถ้าทำได้อย่างนี้ก็เรียกว่าเป็นการประพฤติพรหมจรรย์ อยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด แล้วชีวิตพรหมจรรย์นี้ ก็จะมี ความหมดจดงดงามยิ่งขึ้น ความต่างพร้อยจะไม่สามารถบังเกิดขึ้นได้ บังเกิดขึ้นเมื่อใดเพราะความขาดสติ ก็ชำระล้างทันทีให้เป็นความสะอาดบังเกิดขึ้นใหม่

เพราะฉะนั้นจึงอยากจะเปรียบชีวิตพรหมจรรย์ เหมือนอย่างชีวิตของนก เพราะนกมีสมบัติเพียงปีกสองข้าง

จะไปไหนก็ใช้ปีกสองข้างนั้นโบยบินไป เป็นชีวิตที่อิสระ
ไม่ต้องห่วง ไม่ต้องมีกังวล ถ้าจะเปรียบชีวิตพรหมจรรย์
เหมือนชีวิตของนก ก็จำเป็นที่จะต้องรู้อยู่ในใจว่า มันต้อง
ไม่ใช่ชีวิตอย่างนกกระจอก ชีวิตพรหมจรรย์นี้ไม่ใช่ชีวิต
อย่างนกกระจอกที่ชอบคลุกคลีกันอยู่เป็นฝูง และก็พูดกัน
จ้อกแจ้กๆ แล้วก็ปรุงแต่งไปโน่นไปนี่ เพื่อเจ้อ ฟุ้งซ่าน
ต่างๆ นานา ประเดี๋ยวมีอะไรมากระทบก็แตกรังกันออกไป
กระจัดกระจายอย่างขาดสติ อย่างตื่นตระหนก อย่างที่เขา
ว่าเหมือนกับนกกระจอกแตกรัง เพราะฉะนั้นไม่ใช่ชีวิต
อย่างนกกระจอก ชีวิตการประพฤติพรหมจรรย์จะต้อง
เป็นชีวิตอย่างนกอินทรี ซึ่งเป็นพญานก นกอินทรีนี้เขา
ยกย่องว่าเป็นพญานก เป็นชีวิตที่เดี่ยว อิสระ แข็งแกร่ง
กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว แล้วก็เด็ดขาด นี่เป็นชีวิตอย่างนก
อินทรี

ที่นี้คุณลักษณะแห่งความเป็นนกอินทรีนั้นมีได้
อย่างไร หรือเป็นได้อย่างไร ก็แน่นอนทีเดียวที่ไม่ใช่ว่า
อยู่ดีๆ เกิดขึ้นได้เอง เป็นเอง มีเอง แต่จะต้องเนื่องเพราะ
การฝึกสอน การอบรม ของพ่อนกแม่นกอินทรีที่ประพฤติ
สืบเนื่องและสืบทอดกันมาโดยตลอดไม่ขาดสายนั่นเอง
ขอให้เรามาลองศึกษาชีวิตของนกอินทรี ว่านกอินทรีนั้น

เลี้ยงลูกอย่างไร ด้วยวิธีใด และวิธีการเลี้ยงการฝึกอบรม
ของพ่อแม่มักอินทรีนั้น ได้ยังชีวิตที่มีคุณค่ามีประโยชน์
ต่อชีวิตของลูกนกออย่างไร

เท่าที่ได้ยินได้ฟังมา ก็ได้ยินแล้วว่า พ่อแม่มักอินทรี
จะวางไข่ ก็จะจัดแจงไปหาก่อนหินที่เหมาะสมจะเป็นรัง
ที่แม่นกพ่อนกมองเห็นว่าเป็นก้อนหินที่มีขนาดและ
รูปร่างเหมาะสมจะพอสมควร แล้วก็จะต้องอยู่ในที่ปลอดภัย
พอสมควรสำหรับลูกนกด้วย พอได้ก้อนหินที่เหมาะสม
ใจแล้ว ก็จะหากิ่งไม้ ใหญ่บ้าง เล็กบ้าง ขนาดพอกับ
แผ่นหินนั้นมาวางลงบนหินเพื่อให้เป็นฐานของรังนก
พอเอากิ่งไม้วางลงบนแผ่นหินแล้ว ก็จะไปหาหนาม หนาม
แหลมๆ หนามคมๆ หนามใหญ่ๆ มาวางสะเอาไว้บน
กิ่งไม้อีกทีหนึ่ง ใบไม้นี้ก็คงจะต้องเป็นใบไม้ที่ค่อนข้าง
จะนุ่มสักหน่อย นุ่มกว่าหนาม นุ่มกว่ากิ่งไม้ อ่อนนุ่มกว่า
เอามาวางปิดบนหนาม เสร็จแล้วสุดท้ายแม่นกก็จะ
สลัดขนของตัวเองปลูกลงไปบนใบไม้อีกครั้งหนึ่ง เพราะฉะนั้น
เมื่อลูกนกออกมา ก็จะได้นอนอยู่บนขนของแม่นกซึ่งมี
ความอ่อนนุ่ม เพราะว่าลูกนกเมื่อออกมาที่แรกนั้นยัง
ปวกเปียกอยู่ เนื้อตัวก็ยังอ่อนนิ่ม เมื่อได้นอนบนขนของ
แม่นกที่อ่อนนุ่ม ก็จะพอสบาย แล้วแม่นกก็จะปล่อยให้

ลูกนกนอนอยู่บนขนอย่างนั้น จนกระทั่งลูกนกอ่อนเริ่ม
แข็งแรง

พอเริ่มแข็งแรง แม่นกก็จะจัดแจงเอาขนที่สลัดปูไว้
ข้างบนทิ้งออกจากรังแล้วก็ปล่อยให้ลูกนกนอนอยู่บน
ใบไม้ ใบไม้ย่อมจะต้องแข็งแรงกว่าขนแม่นกเป็นแน่เพราะว่า
มันคงจะต้องเป็นใบไม้แห้งแล้วในตอนนี ก็กรอบแกรบๆ ไม่
อ่อนนุ่มเหมือนขนของแม่นก แม่นกก็จะปล่อยให้ลูกนกนอน
อยู่บนใบไม้นั้นอีกสักกระยะหนึ่ง จนกระทั่งเคยชินเกลือกกลิ้ง
ไปได้ พอจะแข็งแรงตามสมควรแก่กาลเวลา แม่นกก็จะเอา
ใบไม้้ออก

พอถึงใบไม้้ออกตอนนี้ลูกนกอินทรีก็ต้องอยู่บนหนาม
แล้วใช้ไหม หนามแข็งๆ แแหลมๆ ที่แม่นกไปหามาสะเอาไว้
จึงไม่ต้องสงสัยว่าลูกนกจะต้องดิ้นรนด้วยความเจ็บปวด
จะดิ้นไปทางไหนก็ถูกหนาม ไปซ้ายไปขวาก็มีหนามเต็ม
หมดทั้งรัง ลูกนกก็ต้องถูกหนามนั้นทิ่มแทงให้เจ็บปวด
เลือดไหลซิบๆ หรือไหลมากๆ ทั้งแม่นกพ่อนกก็คงจะรู้
แต่ต่างก็มองดูอยู่เฉยๆ มองดูลูกนกที่กระเสือกกระสนไป
บนหนาม ตอนนี้ฝึกอะไร ก็คงจะตอบได้ว่าฝึกความอดทน
นั่นเอง ให้มีความอดทน ให้มีความแข็งแรง ให้มีความ

เข้มแข็ง ไม่ใช่เป็นลูกนกที่เติบโตขึ้นมาแล้วก็เหมือนกับ
คนที่เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ อะไรๆ ก็ไม่ได้ หดไปหมดทุกอย่าง
เพราะได้รับการทะนุถนอมกลม่อมเกลี้ยงมากเกินไป

แม่นกก็จะปล่อยให้ลูกนกดิ้นกระเสือกกระสนอยู่
บนหนาม เพื่อให้รู้จักความเจ็บปวด รู้จักการถูกทิ่มแทง
เพื่อให้รู้จักชีวิต นี่เป็นการเรียนรู้เรื่องชีวิตแล้วว่า ชีวิตนั้น
มันไม่ได้อ่อนนุ่มสุขสบายเหมือนขนนกเสมอไป บางครั้งชีวิต
ก็มีลักษณะของหนามที่จะทิ่มแทงให้เจ็บปวด แต่ในขณะที่
เดียวกันโดยสัญชาตญาณ ลูกนกก็จะได้เรียนรู้วิธีการหลบ
หลีก หลบหลีกหนามที่ไม่ค่อยจะพ่นนั้นแหละ แต่อย่างน้อย
ก็คงจะรู้จักวิธีหลบหลีกเพื่อให้เจ็บปวดน้อยที่สุด จะเอนตัว
ลงนอนทางไหนถึงจะเจ็บปวดน้อยที่สุด ถ้าทำอย่างนี้จะถูก
หนามแทงมาก ลูกนกก็จะได้เรียนรู้วิธีช่วยตัวเอง ที่จะหลบ
หลีกเอาตัวรอดให้ได้รับภัยน้อยที่สุด

ที่นี้พอลูกนกคุ้นเคย คือรู้จักลักษณะของหนามและ
อาการที่ถูกหนามแทงว่าเป็นอย่างไร แม่นกก็จะเอาหนาม
ออก พอเอาหนามออกแล้วตอนนี้ลูกนกก็จะได้นอนอยู่
บนกิ่งไม้ซึ่งมีความแข็งแรงต่าง เพราะเป็นกิ่งไม้ใหญ่บ้าง
เล็กบ้างที่หักมาซ้อนๆ กัน แต่มันก็ยังไม่เจ็บปวดเหมือนกับ

อยู่บนหนาม ปล่อยให้ลูกนกอยู่บนกิ่งไม้อย่างนี้อีกสักกระยะ
หนึ่ง จนเคยชินกับการที่จะเดินไป ระหกระเหิน เซซังบ้าง
ยีนได้บ้าง อยู่บนกิ่งไม้นั้น

พอเห็นว่าแข็งแรงดีพอสมควรแล้วแม่นกก็จะดึงเอา
กิ่งไม้ ออก ตอนนี้ก็จะปล่อยลูกนกให้อยู่บนพื้นหินที่แข็ง
กระด้าง ร้อนเหมือนไหม้เมื่อถูกแสงแดดจ้า แล้วก็จะเป็น
ยะเยือกเลยที่เดียวเมื่อถึงเวลาฝนตก หรือว่าลมพัดโชยมา
อย่างแรงในตอนกลางคืน หรือเผอิญเป็นยามหนาว ฉะนั้น
ลูกนกก็จะได้เรียนรู้ชีวิตที่แข็งกระด้าง ชีวิตที่ร้อนเหมือน
ไหม้ ชีวิตที่เย็นยะเยือกจนสะท้อนเข้าไปอย่างน่ากลัว จะได้
เรียนรู้ชีวิตหลายรูปหลายแบบอยู่บนหินที่กระด้างนั้น แม่นก
ก็จะดูแลลูกนกตามกำลังที่สมควรแก่การที่จะฝึกความอดทน
ให้เกิดขึ้นแก่ลูกนก

พอแม่นกเห็นลูกมีกำลังควรแก่การฝึกหัดแล้ว ตอนนี้
แม่นกก็จะคาบลูกนกนั้นบินขึ้นไปบนอากาศให้สูงที่สุดเท่าที่
จะทำได้ พอขึ้นไปสูงแล้วแม่นกก็จะปล่อยลูกนกให้หล่น
ลงมา หล่นลงมาในกลางอากาศนั้น แม่นกก็จะจับตาดูอยู่นะ
ไม่ได้ปล่อยให้ลูกหล่นลงมาตามบุญตามกรรม ในขณะที่
ลูกลอยคว้างคว้างลงมาใกล้จะตกถึงดิน แม่นกก็จะโฉบลงมา

โดยเร็วแล้วก็คาบลูกขึ้นไปใหม่ ขึ้นไปบนอากาศที่สูงที่สุดอีก แล้วก็ปล่อยลงมาอีก ทำอย่างนั้นหลายๆ ครั้ง พอลูกจะตกถึงดินก็โฉบลงมาคาบขึ้นไปใหม่ แล้วก็ปล่อยลงมาอีก พอลูกจะตกถึงดินก็โฉบลงมาคาบกลับขึ้นไปใหม่ ทำไมถึงไม่ปล่อยให้ลูกตกถึงดินก็คงทราบ ถ้าหล่นลงมาอย่างชนิดถูกต้องอย่างแรงตกถึงดินก็คงตายเพราะลูกยังอ่อนอยู่ยังไม่บินไม่ได้ แม่นกก็จะสอนลูกด้วยวิธีคาบลูกขึ้นสูง ปล่อยลงมา แล้วก็โฉบคาบขึ้นไปอีกจนกระทั่งลูกค่อยๆ บินได้ คือลูกก็จะค่อยๆ เรียนรู้การฝึกโดยสัญชาตญาณ เพราะในขณะที่ลอยเคว้งคว้างอยู่กลางอากาศนั้น มันย่อมจะเป็นภาวะที่น่ากลัวน่าตกใจสำหรับลูกนก เคยอยู่กับแผ่นหินเหมือนกับเป็นพื้นแผ่นดินที่สามารถจะยืนได้หรือว่ามีสิ่งใดสิ่งหนึ่งรองรับตัวอยู่ รองรับน้ำหนักอยู่ไม่ให้ล้มไป แต่บัดนี้จะต้องลอยเคว้งคว้างอยู่กลางอากาศ ไม่รู้ว่าจะไปหล่นตกลงที่ไหน หรือว่าจะตายไป ฉะนั้น ลูกนกก็ย่อมจะต้องตะเกียกตะกายเป็นธรรมชาติ เหมือนกับเด็กหัดว่ายน้ำใหม่ๆ ผู้ใหญ่พาออกไปกลางแม่น้ำ ทำท่าเหมือนจะจม ไม่อยากจม ไม่อยากสำลักน้ำ ก็ต้องตะกุกตะกวยด้วยมือด้วยเท้า ตะกุกตะกวยไปมาไม่ช้าไม่นานก็ว่ายน้ำได้ ลูกนกก็เช่นเดียวกัน เมื่อแม่นกปล่อยลงมาอย่างนี้ เคว้งคว้างอยู่กลางอากาศ ก็ค่อยๆ กระทบปีกน้อยๆ ของตัวที่ละน้อยๆ จนกระทั่งผลที่สุดก็เลยบินได้

แล้วก็ค่อยๆ บินได้แข็งขึ้นๆ เมื่อแม่มกเห็นลูกนกบินเลี้ยงตัวเองได้แล้ว แม่มกก็สอนให้รู้จักวิธีที่จะหาอาหารกินหาเหยื่อที่จะเป็นอาหารของตน

เมื่อแม่มกเฝ้าฟุ่มพักลูกนกอยู่สักกระยะหนึ่ง จนมีความแน่ใจว่าลูกนกสามารถจะเลี้ยงตัวเองได้แล้ว ตอนนั้นก็ถึงเวลาที่แม่มกกับลูกนกจะจากกัน แม่มกก็จะบินไปลิบเลย ไม่เหลียวมาห่วงหาอาวรณ์ลูกนกอีกต่อไป เพราะหมดหน้าที่แล้วหมดหน้าที่ของแม่มกที่จะมาดูแลเอาใจใส่ลูก ต่อไปนี้ก็เป็นหน้าที่ของลูกนกที่จะต้องเลี้ยงตัวเอง แล้วก็เติบโตเป็นนกใหญ่ต่อไป แล้วก็คงจะไปสร้างรัง มีครอบครัวของตัวเองต่อไป แล้วก็เลี้ยงดูฝึกอบรมฟุ่มพักลูกให้เติบโตแข็งแรงจนเลี้ยงตัวเองได้ต่อๆ ไปอีก นี่ก็เป็นวิธีการเลี้ยงลูกของนกอินทรีที่ได้กระทำสืบทอดกันต่อๆ มาตามลำดับ

การที่นกอินทรีได้ใช้สิ่งต่างๆ ในการสร้างรัง เรียงตามลำดับดังที่กล่าวมาแล้วนั้น เพื่ออะไร ก็คงจะพอมองเห็นได้จากชั้นบนสุดที่แม่มกสลัดขนลงไป ก็คงจะเปรียบได้ว่าขนนกก็คือ การให้ความชุ่มชื้นเบิกบานและอ่อนนุ่มแก่ลูกแล้วต่อมาก็เข้มข้นอีกนิดเป็นใบไม้ เป็นหนาม เป็นกิ่งไม้ แล้วก็เป้นแผ่นหิน

ที่นี่ถ้าจะเปรียบเทียบวิธีการฝึกของแม่เหล็กอินทรีที่ฝึก
อบรมลูกอย่างนั้นกับการฝึกอบรมตนเพื่อควมมีชีวิต
พรหมจรรย์ที่หมจดจงดงาม มีอะไรที่จะพอเปรียบเทียบกัน
ได้บ้าง ก็อยากจะลองเปรียบเทียบดูว่า

ประการแรกทีเดียว การมีชีวิตอยู่อย่างโลกๆ อย่าง
ที่ได้ผ่านมาเป็นเวลานับ ๒๐, ๓๐, ๔๐ ปีมาแล้วนั้น พุดได้
ว่าเป็น ชีวิตที่ตกอยู่ในท่ามกลางโลก หรือท่ามกลาง
ทะเลของกิเลส ตัณหา อุปาทาน เป็นชีวิตที่ตกจมอยู่
ใต้อำนาจของวัตถุนิยมที่มีสิ่งยั่วยุที่ร้อนแรง หรือเป็นสิ่ง
ยั่วยุที่ร้อนแรงไม่ต้องพรรณนา เพราะเชื่อว่าทราบกันแล้ว
ทุกท่าน วัตถุนิยมนี้มีอิทธิพลดึงดูดและกระตุ้นให้ชีวิตนั้น
มีการบริโภค คือบริโภควัตถุนิยม ที่ได้พบ ที่ได้ประสบ
ที่อยู่แวดล้อม ที่มีผู้ผลิตผู้สร้างขึ้น เพื่อล่อ เพื่อยั่วยุให้หลง
บริโภคกันอย่างตะกละตะกลาม ตะกละตะกลามก็คือการ
บริโภคอย่างมิได้คิดว่าสมควรหรือไม่ มีประโยชน์อะไร
แสวงหาอย่างชนิดที่ไม่ได้ใช้สติปัญญา จึงเรียกว่าเป็นการ
บริโภคอย่างตะกละตะกลาม อย่างมูมมาม อย่างไม่มีขอบเขต
ด้วยความไม่รู้ที่เกิดจากความเขลา พอมองเห็นเป็นวัตถุนิยม
มีมาใหม่ ๆ ต้องรีบตะกรุบ ดิ้นรนแสวงหา แม้ไม่มีเงินก็
หยิบยืมก่อน เพื่อที่จะให้ได้มาชดเชยความต้องการที่เป็น
ความรู้สึกที่ดิ้นรนอยู่ภายใน

ทั้งนี้เพราะอะไร ก็เพราะตกจมอยู่ในทะเลของกิเลส ตัณหา อุปาทาน ซึ่งมีอวิชชาอยู่ที่ต้นเงื่อน ห่อหุ้มจิตใจอยู่ กิเลสมีความเขลา คิดไม่ออกว่าควรไม่ควร ถูกไม่ถูก ยอมเป็นหนี้เขาดีกว่าที่จะไม่มีวัตถุนิยมที่โก้ ๆ หลู ๆ เหมือนอย่างคนอื่นเขามี ถูกเจ้าหนี้เร่งรัดหน้าดำคร่ำเครียด เมื่อไหร่จึงจะได้สำนึก แต่สำนึกอยู่ไม่นานก็ทำใหม่อีก เพราะอำนาจของกิเลส ตัณหา อุปาทาน อวิชชาครอบงำจิตใจได้ไม่นานก็กลับไปอย่างเดิมอีก จึงตกอยู่ใต้อิทธิพลของสิ่งอันเป็นมายาเหล่านั้นอย่างถอนใจไม่ขึ้น

นอกจากนี้ก็ทำให้เกิด การติด คือติดตั้งในการเสพ เสพสิ่งที่สนองอารมณ์ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ ไปพร้อม ๆ กัน ก็อย่างในเรื่องของกาม ในเรื่องของกามารมณ์ ในเรื่องของกามคุณ ๕ ที่พูดว่าไปพร้อม ๆ กันนั้นเป็นอย่างไร ก็เหมือนอย่างเช่นการเสพ เต็มวันนี้ จะต้องเสพพร้อมกันทั้งตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ยกตัวอย่างอย่างเช่นสมัยคุณพ่อคุณแม่ คุณปู่คุณย่า คุณตาคุณยาย ถึงเวลารับประทานอาหารก็คือรับประทานอาหาร รับประทานอาหารเพื่อประโยชน์ในการบำรุงร่างกายให้มีสุขภาพแข็งแรง มีอาหารที่ถูกส่วน มีข้าวมีกับกับนั้นก็ มีปลา มีผัก มีน้ำพริก มีแกง มีผลไม้ มีสิ่งที่จะ

ช่วยหล่อหลอมให้ร่างกายมีความแข็งแรงและอึด ถ้าหากว่า
จะมีสิ่งเจริญใจหรือว่าจูงใจอะไรเกิดขึ้นในขณะที่กิน นั่นก็คือ
การได้อยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว พ่อแม่ลูก หรือปู่ย่า
ตายายที่ยังอยู่ ได้พูดคุยสนทนากัน แลกเปลี่ยนกัน ลูกหลาน
ก็ได้ฟังคุณปู่คุณย่า คุณตาคุณยาย หรือคุณพ่อคุณแม่เล่า
เรื่องที่น่าสนใจในอดีตบ้าง หรือว่าเรื่องราวที่ควรจะเป็นคติ
แกใจแกชีวิตบ้าง ลูกหลานก็เล่าให้ฟังถึงสิ่งที่ได้พบได้เห็นใน
วันนี้ ต่างก็มีความสุขสนทนานเพลิดเพลินรักใคร่กลมเกลียว
เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ครอบครัวก็มีความสุขอบอุ่น นั่นเป็นสิ่งที่
ถ้าจะเรียกว่าเป็นความเจริญใจ เป็นความสุขก็อยู่ตรงนั้น

แต่สำหรับในสมัยปัจจุบันนี้พอถึงเวลากิน ที่จะกิน
ที่บ้านในลักษณะที่ปู่ย่าตายายเคยกินร่วมวงกัน มีน้อย
มักจะต่างแยกกันไป ลูกก็ไปกินทาง คำว่าไปกินทางหนึ่งก็ไป
กินกับเพื่อนกับฝูงไม่ค่อยได้มากินที่บ้าน ส่วนพ่อแม่ก็ออกไป
ไปกินข้าวนอกบ้าน จะมีปู่ย่าตายายกินอยู่ที่บ้าน แยกกัน
ไป การที่จะอยู่รวมกันได้มาสรรวเสเฮฮา ได้พบปะทักทาย
ถามไถ่ทุกข์สุข รู้จักกันให้ใกล้ชิด คือรู้จักถึงความรู้สึก
ถึงความต้องการ ความทุกข์ ความโศก ความสุข ของคนที่
อยู่ในครอบครัวเดียวกันอย่างเมื่อก่อน ไม่มี แล้วผู้ที่ออกไป
กินที่แสดงถึงการกินพร้อมๆ กัน ก็เหมือนอย่างเช่นที่ไปกิน

ตามสถานที่เรีงรมย์ต่างๆ ที่จะต้องกินพร้อมทั้งตา หู จมูก
ลิ้น ภาย ปากก็กินอาหาร ลิ้นก็ลิ้มรสอาหาร แต่ก็ยังไม่พอ
ตาก็ต้องมีอะไรให้ดู มีคนมาเต้นให้ดู ต้องมีดนตรีให้ฟังให้
เสนาะๆ หู ภายก็ต้องมีใครมาอยู่ใกล้ๆ คอยสัมผัสไปมา
แล้วใจนี้ก็บอกว่ามีความสุข แต่สุขอย่างมัวเมา ไม่ใช่สุขอย่าง
เจริญใจเหมือนอย่างสมัยก่อนดังที่กล่าวมาแล้ว เพราะ
มันเป็นสุขร้อน ถูกกระตุ้นด้วยสิ่งที่เป็นรูป เสียง กลิ่น
รส สัมผัส อันเป็นอารมณ์ที่ก่อให้เกิดกาม คือกิเลสกาม
และอารมณ์ทางกาม เพราะฉะนั้นมันจึงเป็นความสุขร้อน
นี้แหละคือการติด ทำให้เกิดการติด การเสพ ทั้งทางตา
ทางหู จมูก ลิ้น ภาย ใจ ไปพร้อมๆ กัน นี่เป็นสิ่งที่น่ากลัวมาก
แล้วก็เป็นสิ่งที่จะต้องระมัดระวังอย่างยิ่งทีเดียว

ด้วยเหตุนี้เอง เมื่อเข้ามาสู่ชีวิตการประพฤติ
พรหมจรรย์จึงจำเป็นต้องฝึกการหลีกเลี่ยงจากการกระทบ
กระเทือนหรือกระแทกกระตุ้นของกิเลส ตัณหา อุปาทาน
ทั้งหลาย ด้วยการศึกษและฝึกอบรมใจให้มีการปฏิบัติ
ให้เข้าถึงแก่นของพระธรรม

เพราะฉะนั้น ถ้าจะเปรียบเทียบการประพฤติ
พรหมจรรย์ กับการฝึกอบรมของพ่อแม่กับกอินทรี นับแต่

ถูกเจตเจณเลียงตัวเองได้ ก็อาจจะเปรียบเทียบกันได้ว่า ขน
นาก็เหมือนกับในการศึกษาธรรมะนั้น ได้พยายาม
ที่จะให้ความชุ่มชื้น เบิกบาน หรือสร้างบรรยากาศ
ที่ชุ่มชื้นเบิกบาน สงบเย็น ในการสอน ในการฟัง
ในการอบรมธรรม จะเน้นให้เห็น ถึงทาน ศีล ภาวนา
อานิสงส์ของการทำทาน สมาทานศีล ภาวนาในเมืองต้น
พอให้เบิกบานใจ เสร็จแล้วต่อไป ใจไม้ก็เป็นการฝึก
ที่เข้มข้นขึ้นอีก เป็นการดึงจากการฝึกข้างนอกให้
เข้าไปสู่ข้างใน เช่น จากการบริจาทานข้างนอกไปสู่
การบริจาทานข้างใน บริจาทานข้างในก็คือบริจาด
ความโลภ ความโกรธ ความหลง บริจาดตัณหา
อุปาทานที่ยึดมั่นอยู่ บริจาดความเห็นแก่ตัว ซึ่งเกิด
จากความยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวเป็นตน ให้มอง
เห็นทีละน้อยๆ ว่าแท้จริงแล้วตัวตนที่เห็นอยู่นี้มันเป็น
เพียงแต่สมมุติเท่านั้นนะ มันมิใช่ตัวตนจริงๆ นี่เป็นการ
บริจาทานภายในที่บริจาดได้ยาก ทั่วๆ ที่ไม่ต้องควักกระเป๋า
แต่มันต้องขมขี้บังคับใจ เป็นการฝืนทวนกระแส จึงเปรียบ
ได้เหมือนกับว่ามันค่อยๆ เข้ม ต้องนอนลงบนใจไม้ที่มัน
กรอบแกรบ ที่มันไม่อ่อนนุ่ม

เสร็จแล้วก็มาถึงหนาม หนามนี้ก็คือเวทนา เปรียบ
ได้กับเวทนาที่มันเป็นจิตสังขาร มันจะทิ่มแทงจิตใจ
ให้เจ็บปวด ให้กระหืดกระหอบ ให้ขมขื่นเป็นทุกข์อยู่
เสมอ นั่นก็จะต้องมาศึกษาให้รู้จักถึงเรื่องของเวทนา
ว่าเวทนานี้เกิดขึ้นได้อย่างไร ตามที่เราได้ศึกษากันแล้ว
ในปฏิจจสมุขปาท ก็เกิดขึ้นจากตรงจุดของผัสสะที่ผ่านมา
ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ และใจนั้นยังไม่ฉลาดพอ
ยังไม่มีสติปัญญาเพียงพอ เพราะฉะนั้นพอผัสสะเกิดขึ้นก็
ถลาไปกอดรัดพิศเหวี่ยงกับมัน ถือเป็นจริงเป็นจัง แล้วจิตใจก็
เกิดเป็นทุกข์ เป็นทุกข์เพราะเวทนาที่เกิดขึ้นเนื่องจากผัสสะ
โดยไม่รู้ว่าดันเหตุของเวทนาจริง ๆ นั้น มันก็เกิดขึ้นจากความ
ยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตนนั่นเอง เมื่อมีตัวตนมันก็
ต้องมีตัวที่จะมีเวทนา เดียวก็เจ็บปวด เดียวก็ลึงโลดตี้นเต้น
เดียวก็หลงไหลวนเวียน เพราะฉะนั้นจึงต้องเห็นการ
ฝึกให้เข้าใจถึงเรื่องของอนัตตา คือความไม่ใช่ตัว
ไม่ใช่ตน จนกระทั่งสามารถให้เห็นถึงความเป็นเพียงสิ่ง
สักว่า สักว่าแต่กระแสของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป
ทั้งนั้นนะ เห็นได้ชัดเมื่อใด ก็จะพ้นจากนรกตรงนี้เอง

เพราะฉะนั้นการที่จะฝึกให้เข้าใจถึงเรื่องของตา
หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อันเป็นอยู่ตามธรรมดาธรรมชาตินั้น

ก็ให้รู้ให้ชัดถึงอำนาจที่มันทำให้เกิดผัสสะ เมื่อผัสสะเกิดขึ้น
ให้มีความเฉลียวฉลาดพร้อมอยู่ด้วยสติ สมาธิ ปัญญา
ทันทั่วทั้งที่ที่เกิดผัสสะ จนสามารถเห็นผัสสะนั้นเป็น
สักแต่ว่าผัสสะเท่านั้นนะ แล้วนรกก็จะไม่เกิด ถ้าหากจะเกิด
ก็จะมีสวรรค์ที่ตรงนี้ ที่ท่านพูดว่าแท้จริงสวรรค์นั้นมีได้อยู่
เบื้องบน นรกก็ไม่ได้อยู่ใต้ดิน แท้จริงแล้วสวรรค์ก็อยู่ตรงตา
หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นรกก็อยู่ตรงตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
ถ้ารู้จักควบคุมอินทรีย์คือตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ให้มีความ
เป็นปกติอยู่เสมอ โดยเฉพาะใจ ให้เป็นใจที่พร้อมอยู่ด้วย
สติ สมาธิ และปัญญา นรกเกิดขึ้นไม่ได้ จะมีก็แต่สวรรค์ คือ
มีแต่ความสุข ความสบาย ความเย็น ความโล่ง ความโปร่ง
ความว่าง อยู่ตลอดเวลา ว่างจากการเกี่ยวเกาะ ว่างจากความ
หมายแห่งความเป็นตัวตน คำว่าสวรรค์ในทางธรรมแท้ๆ
หมายถึงตรงนี้ คือการเกิดขึ้นของความว่างจากความหมาย
แห่งความเป็นตัวตน นรกเกิดขึ้นไม่ได้ก็เพราะความร้อน
ไม่มี เพราะฉะนั้น จะต้องศึกษาถึงเรื่องของอิทธิพล
ของเวทนาและโทษทุกข์ของเวทนาที่เกิดขึ้นแก่จิต
ให้เห็นว่าจิตที่ตกเป็นทาสของเวทนานั้นจะต้องเจ็บ
ปวดรวดร้าวเพียงใด จนกระทั่งรู้สึกเข็ดหลาบ เพราะ
ฉะนั้นเวทนานี้ก็เป็นเสมือนหนามที่แทงให้เจ็บปวด
ทั้งบวกและลบ จนกว่าจะอยู่เหนือความเป็นบวกและ

ความเป็นลบ นั้นแหละเวทนาจึงสิ้นฤทธิ์ ไม่สามารถ
จะมาเสียบแทง ทิ่มแทง หรือมีอิทธิพลปรุงแต่งจิตได้
อีกต่อไป

ส่วนกึ่งไม้หรือหินก็เท่ากับว่าเป็นการฝึกอบรม
ให้เข้มแข็งแกร่งกล้ายิ่งขึ้นตามลำดับ ให้รู้จักความเป็น
ธรรมดาของโลก ให้รู้จักความเป็นอย่างไร้เอง ตถตา
ความเป็นสักแต่ว่าธาตุตามธรรมดาอยู่เช่นนั้นเอง
ให้รู้จักความร้อน อ่อน แข็ง ความเย็น ของสิ่งที่จะต้อง
มากระทบกระแทกอยู่รอบตัวอันจะบังเกิดขึ้นเป็นธรรมดา
โดยเห็นความเป็นธรรมดาของมันจนสิ้นความยึดมั่น
ถือมั่นว่ามันเป็นจริงเป็นจัง แล้วมันก็ไม่สามารถจะก่อ
ให้เกิดเวทนาอีกต่อไป เพราะเข้าถึงกฎของไตรลักษณ์
กฎอิทัปปัจจยตา จนเห็นว่าทุกอย่างเป็นแต่เพียงสิ่งสักว่า
ตามเหตุตามปัจจัยเท่านั้นนะ เห็นชัดได้ดังนี้

เพราะฉะนั้นการฝึกสมาธิภาวนาเป็นทั้งพื้นฐาน
เป็นองค์ประกอบ เป็นสิ่งส่งเสริม ตลอดจนกระทั่งถึงเป็น
หลักที่จะให้มีการพัฒนาสติ สมาธิ และปัญญา ให้หนักแน่น
แน่นหนา เข้มแข็ง แกร่งกล้ายิ่งขึ้นตามลำดับ การที่จะฝึก
ศิษย์ให้ชิน เหมือนอย่างแม่เหล็กถูกหินทรีให้ชิน

จนกระทั่งบินได้นั้น ต้องมีความอิสระ อิสระจาก
สิ่งที่ผูกมัดใจให้เป็นทาส คือความยึดมั่นถือมั่น คือ
อุปาทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ ความยึดมั่นถือมั่น
ในความเป็นตัวตนหรือความเป็นอัตตา ฉะนั้น ศิษย์ที่จะ
สามารถบินได้เอง ก็ต้องเป็นอิสระจากความยึดมั่นถือมั่นใน
ครูบาอาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ เป็นอิสระจากความ
ยึดมั่นถือมั่นในความเป็นอัตตาตัวตนแห่งตน โดยรู้ว่ามัน
เป็นเพียงสิ่งสักว่าตามธรรมชาติเช่นนั้นเอง

ฉะนั้นสิ่งที่จะต้องเรียนรู้อย่างหนักจนกระทั่ง
ประจักษ์แจ้งก็คือเรื่องของอนัตตา ไม่ใช่รู้แต่ปาก ต้อง
นำมาฝึกภายในใจ ให้ได้สัมผัสอยู่ทุกขณะถึงความไม่ใช่
ตัวไม่ใช่ตน ซึ่งเมื่อฝึกที่แรกอาจจะรู้สึกใจหาย รู้สึกน่ากลัว
เกิดขึ้นในใจ ถ้าไม่มีตัวไม่มีตนเสียแล้วจะอยู่ได้อย่างไร
เพราะเคยมีมาโดยตลอด ก็อาจจะเปรียบได้เหมือนกับ
ความรู้สึกของลูกนก ที่ถูกปล่อยให้เคว้งคว้างกลางอากาศ
เมื่อแม่นกคาบลูกพาบินขึ้นไปในอากาศให้สูงที่สุดเท่าที่จะ
สูงได้ แล้วก็ปล่อยให้หล่นลงมาตามลำพัง ลอยเคว้งคว้างอยู่
ในอากาศไม่รู้ว่าจะไปไหน จะตกดินตายหรือจะมีที่หมายตรง
ไหนไม่รู้ เพราะฉะนั้น เมื่อมาฝึกพิจารณาให้เห็นความไม่ใช่
ตัวไม่ใช่ตน ความว่างจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน

ความรู้สึกน่ากลัว ความรู้สึกใจหาย ก็คงเกิดขึ้นเป็นธรรมดา แต่เมื่อฝึกไปเรื่อยๆ มากเข้าๆ ความที่บอกว่ายอมไม่ได้ ยอมปล่อยตัวตอนนี้ไม่ได้ สลัดไม่ได้ ก็จะไม่ค่อยๆ ลดลง แต่ถ้ายังขืนยึดมั่นอยู่ก็ต้องหวัดกันแล้วหวัดกันอีก ด้วยการขนาบแล้วขนาบอีกเพื่อให้มีความมั่นคง เด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง เด็ดขาดยิ่งขึ้น ถ้าศิษย์ผู้ใดฝึกได้ ขมขี้บังคับใจของตนได้ ยอมสละความยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตนได้ ในที่สุดก็ย่อมจะได้รับอิสรภาพสูงสุด เป็นอิสรภาพอันประเสริฐ ไม่มีอิสรภาพใดจะเปรียบเทียบได้ และเมื่อนั้นแหละ จุดหมายปลายทางสูงสุดของชีวิตได้สัมฤทธิ์ผลแล้ว คือถึงซึ่งความเป็นอิสระอยู่เหนือความทุกข์ ความสุข อยู่เหนือโลก เรียกว่าเป็นชีวิตที่มีความสุข สงบเย็น อยู่เป็นนิจกาล พ้นจากการถูกกระทบกระทั่งมวล เพราะถึงซึ่งความว่างจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน ตอนนี้ก็พูดได้ว่าหมดหน้าที่ของครูแล้ว ไม่ต้องอาลัย อารมณ์กันอีก ต่างก็แยกไปทำหน้าที่ของตน เพื่อประโยชน์สุขของเพื่อนมนุษย์และสังคมต่อไป

ฉะนั้น คุณค่าของการสอนและการฝึกอบรมอย่าง นกอินทรีเลี้ยงลูก บางทีอาจจะมองดูเหมือนกับว่าเป็นการ ฝึกที่เข้มงวด ทรหด หรือโหดร้าย เหมือนไม่ปรานี แต่อย่างไร

ก็ตาม ในการฝึกของครูด้วยความมุ่งหมายปรารถนาดีต่อศิษย์นั้น มีจุดมุ่งหมายที่แน่วแน่มั่นคงเหมือนหิน แม้จะสงสารแม้จะเห็นใจ แต่ก็ต้องเข้มงวดเพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นแก่ศิษย์ต่อไป แต่ในขณะที่เดียวกัน ครูก็ต้องมีความเอาใจใส่ระแวดระวัง มิให้ศิษย์ผิดพลาดหลงทางจนเป็นอันตราย แต่จะนำการสอน สื่อการสอนมาสู่ศิษย์ การอบรมมาสู่ศิษย์ให้เป็นทางลัดตัดตรงและได้ผล ให้บังเกิดความรู้สึกรู้สึกที่แข็งแรงแและเป็นอิสระ อยู่บนหนทางอันประเสริฐตามสถานะแห่งตน สถานะแห่งตนก็คือสถานะแห่งศิษย์แต่ละคน ว่ามีความบากบั่น พากเพียร มีความมุ่งมั่นเพียงใด ผลก็ย่อมเกิดขึ้นตามเหตุปัจจัยแห่งการปฏิบัติ นั้น ๆ ซึ่งผู้ปฏิบัติจะประจักษ์แจ้งด้วยใจเอง

เพราะฉะนั้นผู้เป็นครูก็ต้องมีใจเด็ดเหมือนกัน เหมือนแม่เหล็กอินทรีที่จะทำเพียงหน้าที่ให้สมบูรณ์ เมื่อเสร็จหน้าที่แล้วก็ต้องปล่อย ไม่ใช่ยึดมันเอาศิษย์นั้นมาเป็นของตน ถ้าหากว่าทำอย่างนั้นครูก็ไม่อิสระ ไม่เป็นผู้อิสระ แสดงถึงความเป็นผู้ยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตน และก็แน่นอนที่สุด ศิษย์ก็ย่อมจะเลียนแบบแห่งความยึดมั่นถือมั่นเป็นตัวตนต่อไป มิใช่เป็นการสอนฝึกอบรมเพื่อสำเร็จประโยชน์ตามความมุ่งหมายของชื่อที่บอกว่า การฝึกอบรมตน เพื่อความมีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงาม

นี่เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่า เมื่อเราดูการฝึก
อบรมของแม่เหล็กแล้วรู้สึกวุ่นวายกว่า นกแก้ว ก่อนข้างจะโหดเหี้ยม
ไม่มีเมตตาปราณี แต่ก็เพื่อประโยชน์อันสูงสุดคือ ให้ลูก
สามารถเลี้ยงตัวเองได้ เพราะฉะนั้นการเข้ามาฝึกอบรมตน
เพื่อการมีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงาม จึงต้องเข้มงวด
กวดขันต่อตัวเอง ไม่ยอมแพ้ต่อการกระทบใดๆ ความทุกข์
ความเจ็บปวด ความทรมาน ที่จะเกิดจากการปฏิบัติมีมาก
เพียงใด น้ำตาจะไหลเป็นสายน้ำหรือจนกระทั่งเป็นสาย
เลือด ต้องยอม เพื่อให้การฝึกอบรมนั้นสำเร็จประโยชน์
สมตามความมุ่งหมายแห่งตน ที่ได้อุทิศสละเสียสละเวลา
เข้ามาเป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์ อย่างชนิดที่เป็นผู้ไม่มีบ้าน
เป็นอนาคตริกา การปฏิบัติจึงต้องเป็นผู้ที่มีชีวิตเดี่ยว
ชีวิตเป็นอิสระ และปฏิบัติอย่างจริงจังและเอาจริง

จุดมุ่งหมายการฝึกของแม่เหล็กเพื่ออะไร ก็เพื่อฝึกให้
ลูกอดทน มีความอดทน มีความอดกลั้น มีความเด็ด
เดี่ยว มีความกล้าหาญ มีความแข็งแกร่ง ไม่ใช่เป็น
ลูกนกกระจอก มีความเฉลียวฉลาด รู้เท่าทันชีวิตและ
สิ่งแวดล้อม จึงฝึกให้รู้ว่าชีวิตนี้มีทั้งร้อน ทั้งแข็ง มีทั้งเย็น
ทั้งอ่อน มีทั้งแหลมคมที่คมแทงให้เจ็บปวด แต่บางครั้ง
ก็มีความนุ่มนวลอ่อนโยนอยู่ในนั้นเหมือนกัน นี่แหละคือ

ลักษณะของชีวิต ต้องรู้ให้เท่าทัน แล้วก็รู้หลบหลีกไม่ตกอยู่
ภายใต้มายาของมัน รู้หลบหลีกให้รอดจากภัยอันตรายที่เข้า
มาถึงตัว แม่ نگอินทรีจึงฝึกลูกให้เป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด
นอกจากนั้น ก็ให้มีปฏิภาณไหวพริบพร้อมด้วยสติปัญญา
ที่จะพาชีวิตให้รอดปลอดภัยจากภัยภายนอกที่จะมา
กระทบ แต่สำหรับ จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมตน
เพื่อ ความ มีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงาม นั้น
มีความหมายมากกว่านั้น ไม่ใช่เพียงให้รอดจากภัยภายนอก
ที่จะมากระทบทางกาย แต่ มุ่งหมายที่จะให้มีความ
รอดปลอดภัยในภายใน อันเป็นความรอดปลอดภัย
สูงสุดแก่ชีวิต นั่นก็คือสามารถที่จะรักษาใจให้
มั่นคงแนบแน่นพร้อมอยู่ด้วยสติ สมาธิ ปัญญา และ
มีสัมปชัญญะพร้อมอยู่ทุกขณะ มีความรู้ตัวทั่วพร้อม
คือ พร้อมที่จะทันต่อผัสสะ เมื่อผัสสะเกิดขึ้นขณะใด
จะผ่านมาทางตา ก็ดี ประตู่ใจปิดสนิทด้วยสติ สมาธิ ปัญญา
ผ่านมาทางหู ประตู่ใจปิดสนิทด้วยสติ สมาธิ ปัญญา
ผ่านมาทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ประตู่ใจก็ปิดสนิทด้วยสติ
สมาธิ ปัญญา เพราะฉะนั้นผัสสะที่บังเกิดขึ้น ก็เป็นเพียง
ผ่านมาแล้วก็ผ่านไปเหมือนสายลม ไม่มีอำนาจที่จะทำให้
เกิดการกระทบจนเป็นเวทนา มาปรุงแต่งจิตให้เกิดความ
เจ็บปวดทรมาน

การที่จะฝึกอบรมเพื่อให้ประพฤติชีวิตพรหมจรรย์ จนกระทั่งมีความรอดปลอดภัยเกิดขึ้นที่ใจ อันเป็นการรอด ปลอดภัยภายในนี้ มิใช่ของง่าย ดังที่ทราบแล้ว ไม่ใช่การ ปฏิบัติได้ง่ายๆ แต่เป็นการปฏิบัติที่ต้องเริ่มด้วย สัจจะ ต้อง พร้อมด้วยสัจจะ ตามที่ได้มีสัจจะปฏิญาณเอาไว้แต่แรกเริ่ม เมื่อเข้ามารับการฝึกอบรมตนเพื่อควมามีชีวิตพรหมจรรย์ ที่หมดจดงดงามว่า จะต้องมีความจริงใจ รักษาวาจาสัตย์ ที่ได้ให้ไว้แล้วว่า จะปฏิบัติพรหมจรรย์อย่างเต็มกำลัง ความสามารถไม่ทอดยอ แล้วก็ต้องมี ทมะ คือความข่มใจ เมื่อเผชิญจะมีอะไรมากระทบ ทำให้ใจนี้เกิดความรู้สึกอยาก จะทอดยอ อยากจะหลบหนี ไม่อยากจะยืนหยัดปฏิบัติต่อไป มันไม่ไหวแล้ว ไม่ไหวเพราะทนกิเลสรบกวนไม่ไหว ทนค้นหา อุปาทาน ที่เคยยึดมั่นถือมั่นมากระแทกไม่ไหว อวิชชาเริ่มจะเข้ามาแทรกแซง พยายามจะมีอำนาจ มีกำลัง เข้าห่อหุ้มจิตนี้ จะยอมไม่ได้ ต้องมีทมะคือความข่มใจ บังคับใจ เอาชนะให้ได้ เอาชนะให้ได้ด้วยอะไร ก็ด้วยสติ สมาธิ ปัญญา ที่ได้พัฒนาฝึกอบรมแล้วตามวิธีการฝึกอบรมใจ ด้วยการปฏิบัติสมาธิภาวนาในรูปแบบของอานาปานสติ ที่ปฏิบัติมาตั้งแต่กาย เวทนา จิต และธรรม เมื่อปฏิบัติ ถึงหมวดธรรมก็เป็นการปฏิบัติที่เพิ่มพูนให้เกิดพร้อมทั้ง สติ สมาธิ ปัญญา อย่างเต็มที่ เป็นจิตที่มีความคมเฉียบ

พร้อมทั้งนำหนักที่จะตัดสิ่งที่เป็นกิเลส หรือตัณหา หรือ
อุปาทานที่เข้ามาแผ้วพานจิต ให้ขาดกระเด็น สลัดให้หลุด
ไม่ให้นำมาเกี่ยวเกาะอีกต่อไป

เพราะฉะนั้นก็ ต้องมีสัจจะ ความจริงใจ ต้องมี
ทมะความข่มใจ ต้องมีขันติความอดทนอดกลั้น อดทน
ทางกายเหน็ดเหนื่อยลำบาก ในการที่จะนั่งสมาธิภาวนา
เดินจงกรม หรือว่ายินภาวนา หรือการประพฤติปฏิบัติ
สมาธิภาวนาทุกขณะที่หายใจอยู่ ที่เราเรียกว่าเป็นการ
ปฏิบัติสมาธิภาวนาขณะที่สීමตา ซึ่งมีความสำคัญมาก
ก็ต้องพยายามที่จะขมขี้บังคับใจ พร้อมกับมีความอดทนและ
อดกลั้นต่อสิ่งที่จะมายั่วยุ ให้ถดถอย ให้ถอยหนีให้อ่อนเปลี้ย
ให้ยอมแพ้ อย่างนี้จะไม่ยอมเป็นอันขาด จะเพิ่มพูนขันติ
คือความอดทนอดกลั้นให้ยิ่งขึ้น ๆ แล้วที่สุดก็จะพยายาม
ฝีกจาคะ จาคะก็คือการบริจาคตั้งที่กล่าวแล้ว แต่ในที่นี้
เป็นการบริจาคที่ผู้บริจาคจะต้องมีความเสียสละอย่างสูง
ทีเดียว ทำให้ถึงว่าเสียสละอย่างสูง ก็เพราะเป็น การบริจาค
ภายใน บริจาคสิ่งที่เคยยึดมั่นถือมั่นหลงใหล จำเจ
มาเกือบตลอดชีวิต คือความโลภ ความโกรธ ความหลง
ความพึงพอใจ ความติดอยู่ในกาม จะต้องเสียสละ
มันออกไป ทั้ง ๆ ที่เคยเห็นดีเห็นงามกับมันมาอยู่เสมอ

มีความพึงพอใจที่จะโลก พึงพอใจที่จะโกรธ พึงพอใจที่จะหลง พึงพอใจที่จะสนุก บริโภคกาม บัดนี้จะต้องพยายามหันหลังให้แก่มัน เพื่อความมีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงามต่อไป ฉะนั้น การบริจาคอย่างนี้ การบริจาคภายในอย่างนี้เป็นการบริจาคที่ยากอย่างยิ่ง ทั้งๆ ที่ไม่ต้องควักกระเป๋าเลยสักสตางค์แดงเดียว แต่นี่ก็เป็นเครื่องแสดงว่าพุทธศาสนานั้น มีความวิเศษ มีความวิเศษอย่างยิ่ง ทำให้ถึงว่าวิเศษอย่างยิ่ง ก็เพราะว่า ทุกคนที่สนใจประพฤติปฏิบัติในชีวิตพรหมจรรย์ สามารถที่จะประพฤติปฏิบัติได้เท่าเทียมกัน ไม่เลือกกว่า เป็นเศรษฐีหรือขอทาน ผู้มีการศึกษามีปริญญาหรือไม่มี การศึกษาเลย ไม่สำคัญ ขอให้สนใจให้มีศรัทธาในคำสอนของ องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วก็หมั่นที่จะบริจาคกิเลส เช่น ความโลภเกิดขึ้นเมื่อไหร่ ต้องหันหลังให้ความโลภทันที เปลี่ยนเป็นแจกให้ แบ่งปันให้ ไม่มีเงินก็แบ่งปันน้ำใจ เข้าช่วยเหลือด้วยแรง นี่ก็เป็นการบริจาคความโลภแล้ว ในขณะที่เดียวกัน ก็เป็นการฝึกความเมตตากรุณา ความเสียสละ เสียสละความเห็นแก่ตัวที่เคยแต่จะเอา มาเป็น รู้จักให้

นี่จึงบอกว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีความวิเศษ ที่ไม่ว่าผู้ใด จะอยู่ในฐานะไหน หรือจะมีการศึกษาในระดับใด

ไม่เป็นปัญหาเลย เพียงแต่ขอให้มีความสนใจ ศรัทธาปสาทะ
ในคำสอน ในพระธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ได้นำมาสั่งสอนเท่านั้น ก็สามารถที่จะพัฒนาชีวิตของตน
จากความขรุขระ เศร้าหมอง สกปรก ไปสู่ความสะอาด
เกลี้ยงเกลา ประณีตยิ่งขึ้นตามลำดับจนถึงที่สุด ถึงขนาด
ที่จะเป็นผู้มีศักยภาพสูงสุดในชีวิต เรียกได้ว่าเป็นการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต อันเป็นวิธีการพัฒนาที่น่าพึงปรารถนา
และน่ากระทำตาม และข้อสำคัญไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
ไม่ต้องไปเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าคอร์ส หรือเข้าอบรมการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตดังที่ปรากฏกันอยู่ ครั้งละหลายๆ พัน
หรือครั้งละหมื่น ที่เป็นเพียงการพัฒนาเพียงข้างนอก ยัง
ไม่รอดปลอดภัย ปลอดภัยทั้งชีวิต คือทั้งภายนอก
และภายใน แต่เผชิญสมัยนี้เป็นสมัยของวัตถุนิยม อะไรที่ไม่
ดีราคาลงไปเป็นเงิน เป็นบาท เป็นสตางค์ เป็นล้าน
ก็ดูเหมือนกับไม่มีค่า เพราะฉะนั้นการให้ธรรมทานหรือ
บริจาคทานจึงเลยดูเหมือนกับไม่มีค่า เพราะไม่ได้ดีราคา
ทำไม่จึงไม่ดีราคา เพราะเรื่องของธรรมนี้เป็นเรื่องสูงส่ง
อย่างที่ประมาณค่าไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ได้ประทานพระธรรมแก่ชาวโลก แก่มนุษย์ทั้งหลาย พระองค์
ไม่เคยทรงดีราคา พระองค์ไม่เคยทรงเรียกร้อย ไม่เคยมี
การเอาแทรกอยู่ในการให้ ทรงปรารถนาแต่ประการเดียวที่จะ

ให้มนุษย์ทั้งหลาย สามารถมีชีวิตอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสุข ซึ่งจะต้องเริ่มต้นด้วยการพัฒนา จนกระทั่งมีชีวิตเป็นชีวิตสงบ ชีวิตว่าง ชีวิตอิสระ ให้มีสติ สมาธิ ปัญญา เมื่อนั้นแหละ จึงจะปราศจากความเห็นแก่ตัว แล้วก็สามารถที่จะมีชีวิตเพื่อเห็นแก่ผู้อื่น มีความเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ได้

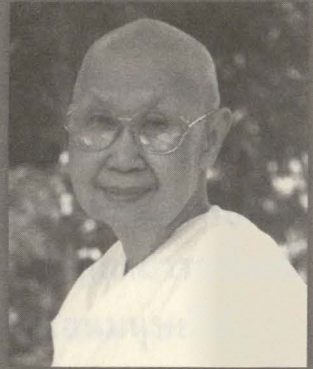
ถ้าหากว่าผู้ใดพัฒนาชีวิตของตน จนถึงซึ่งความสิ้นทุกข์เพราะบริจาคออกไปได้หมด ทั้งกิเลสตัณหาอุปาทาน อวิชชาไม่สามารถครอบงำจิต ความทุกข์ก็เข้ามาเยี่ยมกรายไม่ได้ ชีวิตนั้นย่อมเป็นชีวิตที่สงบเย็นอยู่เป็นนิจดังที่เคยกล่าวแล้ว นี่จึงจะเป็นชีวิตที่ปราศจากความเห็นแก่ตัว มีแต่ความเห็นแก่ผู้อื่น และก็กล่าวได้ว่าเป็นชีวิตที่เกิดขึ้นจากการประพฤติพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงามยิ่งขึ้น ๆ ตามลำดับจนถึงที่สุดนี้เอง

ถ้าหากว่าผู้ใดสามารถรักษาความประพฤติปฏิบัติเช่นนี้เอาไว้อย่างตลอดรอดฝั่ง ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ชีวิตนั้นก็ย่อมจะประสบแต่ความเป็นมงคล อันไม่ต้อง คอยรับพรแห่ง ความเป็นมงคลเลย เพราะอะไร ก็เพราะว่าบุคคลนั้นกำลังได้ปฏิบัติสิ่งอันอำนวยพรซึ่งความเป็นสิริมงคลแห่งชีวิตแก่ตนเองอยู่แล้ว จึงเป็นชีวิตของการประพฤติปฏิบัติที่ควรแก่การอนุโมทนา

หวังว่าผู้ที่ประพาศิชีวิตพรหมจรรย์เพื่อความหมดจด
งดงามจะสามารถประพาศิปฏิบัติตน ให้บรรลุถึงจุดหมาย
ปลายทางได้สมตามความปรารถนา

ธรรมสวัสดิ์

ประวัติย่อ

อุบาสิกา คุณรัญจวน อินทรกำแหง เริ่มต้นชีวิตการเป็นครู ตั้งแต่อายุ ๑๘ ปี ได้ทำงานอยู่ในแวดวงการศึกษามาโดยตลอด จนเมื่อได้สัมผัสชีวิตด้วยใจในสิ่งที่เรียกกันว่า “ความทุกข์” จึงได้สลัดชีวิตทางโลกเข้าสู่ชีวิตของผู้ประพฤตินิรกรรม ภายใต้การอบรมของท่านพระอาจารย์ชา สุภัทโท แห่งวัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานี

เมื่อหลวงพ่อก่อนท่านพระอาจารย์ชาอาพาธหนัก ไม่สามารถจะสอนและอบรมธรรมต่อไปได้ จึงได้ไปมอบตนเป็นศิษย์ของท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ แห่งสวนโมกขพลาราม อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ และได้อยู่ศึกษาปฏิบัติธรรม ณ สวนโมกข์ จนกระทั่งท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุได้ล่วงลับไป

ณ สวนโมกข์นี้ นอกจากการศึกษาและปฏิบัติธรรมในส่วนตัวแล้ว ยังได้เป็นกำลังสำคัญผู้หนึ่งในการอบรมอานาปานสติภาวนา ทั้งแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ ตามที่สวนโมกข์ได้จัดเป็นประจำทุกเดือน

และได้ใช้ช่วงเวลาระหว่างนั้นจัดรายการ “ธรรมสนทนา” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง ๑๑ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ จนถึงปัจจุบัน เป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมทุกระดับ และได้รับการสนองตอบจากผู้ชมว่า “พูดธรรมะเข้าใจง่าย แต่ก็ถึงแก่นของพระธรรม”

อุบาสิกา คุณธัญจวน อินทรกำแหง มีหลักในการเผยแผ่ธรรมะว่า ต้องให้ผู้ฟังได้มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องถึงหัวใจคำสอนของพระพุทธศาสนา จึงจะสามารถนำมาปฏิบัติจนบังเกิดความสุขสงบเย็นที่แท้จริงได้

นอกจากนี้ยังมีงานเขียนที่ได้รับความนิยมหลายเรื่อง เช่น ภาพชีวิตจากนวนิยาย วรรณกรรมวิจารณ์ ลอยธรรมะมาลัย สวนโมกข์ทำไม? ทำไมสวนโมกข์? เป็นต้น และในรูปแบบของวรรณกรรมธรรมะเล่มเล็ก เรียบเรียงจากธรรมบรรยายในที่ต่างๆ ได้พิมพ์แจกเป็นธรรมทานแล้วมากกว่า ๒๐ เรื่อง

เมื่อปี ๒๕๓๗ ได้รับรางวัลวรรณกรรมไทยชมเชยของมูลนิธิธนาคารกรุงเทพ จากเรื่อง “สวนโมกข์ทำไม? ทำไมสวนโมกข์?”

ปี ๒๕๔๒ ได้รับรางวัลจากคณะกรรมการกองทุนการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) และการประกาศเชิดชูเกียรติว่า “เป็นบุคคลที่มีผลงานดีเด่น ในด้านการสร้างสันติภาพ และสันติสุขในสังคมไทย” เป็นบุคคลแรกที่ได้รับรางวัลนี้

ปี ๒๕๔๔ ได้รับรางวัล “ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์” จากรายการธรรมสนทนาทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๑๑ เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ

ปี ๒๕๔๖ ได้รับรางวัล “นราธิป” อันเป็นรางวัลวรรณกรรมดีเด่นสำหรับนักเขียนอาวุโส จากสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย

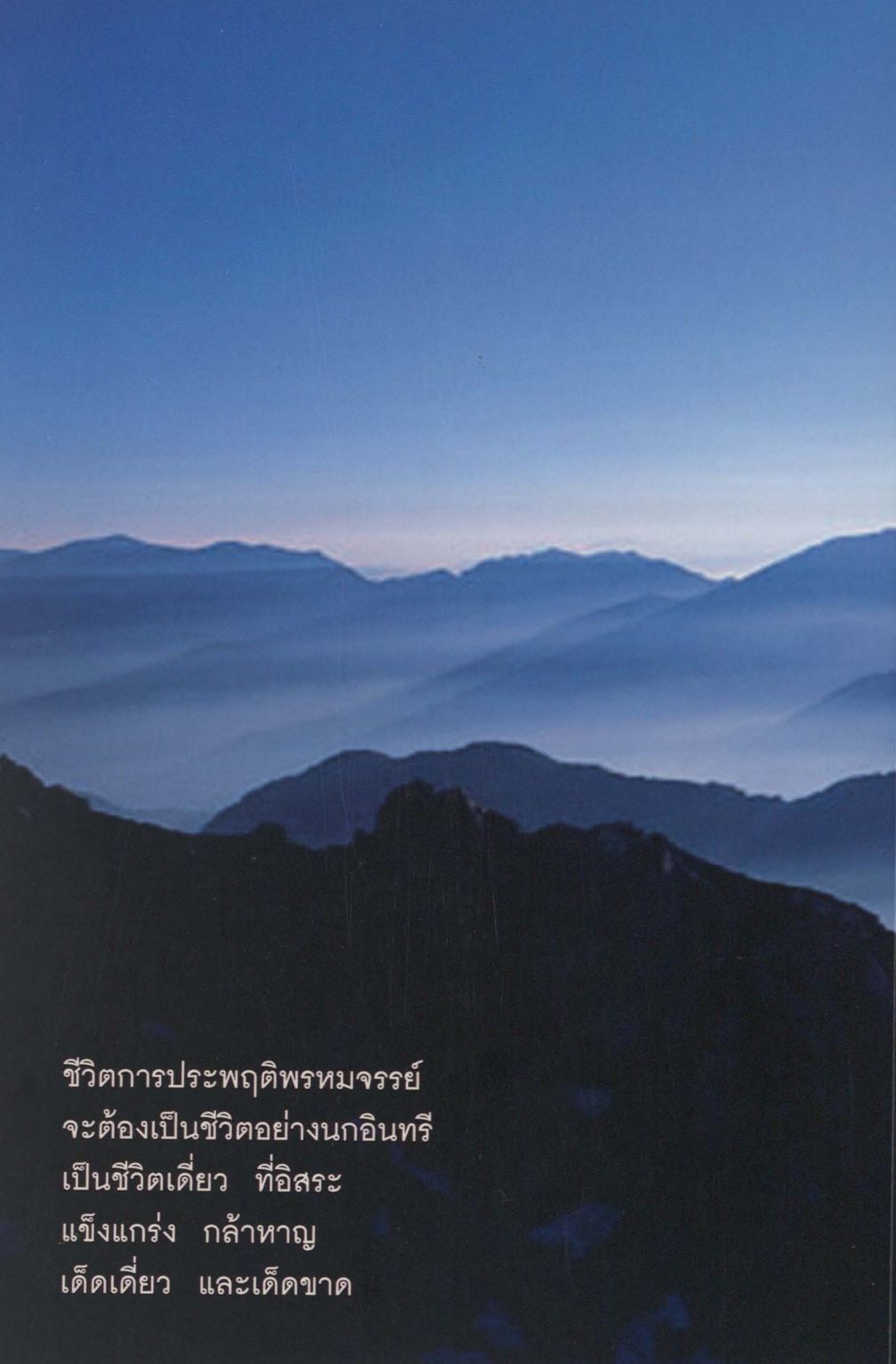
และปี ๒๕๔๘ ได้รับการยกย่องเป็น International Outstanding Woman in Buddhism จากองค์การสหประชาชาติ เนื่องในวันสตรีสากลแห่งโลก

ปัจจุบันพำนักปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดป่าหนองไผ่ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

งานเขียน และธรรมบรรยาย ที่จัดพิมพ์แล้ว

๑. ภาพชีวิตจากนวนิยาย
๒. ลอยธรรมะมาลัย
๓. สอนโมกข์ทำไม? ทำไมสอนโมกข์?
๔. วรรณกรรมวิจารณ์
๕. ก่อนหยุด หยุดก่อน
๖. ชีวิตโลก - ชีวิตธรรม
๗. ธรรม
๘. การปฏิบัติที่ใจ
๙. นกอินทรีเลี้ยงลูก
๑๐. อุปสรรคของการปฏิบัติธรรม
๑๑. การสร้างจิตเจียบ, การสร้างสรรค์มুমสงบ
๑๒. เรียนรู้ธรรมะจากนิยายเด็ก
๑๓. ความสำคัญของจิต
๑๔. การบริหารจิต เพื่อพิชิตปัญหา
๑๕. ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม
๑๖. เป็นอยู่อย่างไร ไม่เป็นทุกข์
๑๗. กิเลส
๑๘. สติและอนุสติ
๑๙. ครูคือผู้สร้างโลก
๒๐. ฆ่าตัวตายทำไม?
๒๑. ผู้ไม่ประมาทในความตายที่แท้จริง
๒๒. ความน่ากลัวของสิ่งที่เรียกว่า “สุข”
๒๓. ปัจจเวกชนธ์
๒๔. สัมปรีชธรรม
๒๕. จริยธรรมในวรรณกรรม

๒๖. การปฏิรูปการศึกษาพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาชีวิต
๒๗. ศิลปะการพัฒนาศีลชีวิต
๒๘. ไตรลักษณ์
๒๙. จิตศีลธรรม-จิตปรมาตมธรรม
๓๐. ประโยชน์ของเก้าอี้มีกี่ต่อเมื่อมันว่าง
๓๑. ท่านอาจารย์พุทธทาส ในฐานะครู
๓๒. หยดน้ำจากตุ่มธรรม
๓๓. ห้าสิบปีสวนโมกข์

ชีวิตการประพาศิพรหมจรรย์
จะต้องเป็นชีวิตอย่างนกอินทรี
เป็นชีวิตเดี่ยว ที่อิสระ
แข็งแรงแรง กล้าหาญ
เด็ดเดี่ยว และเด็ดขาด